

[Zahle.]

Her tales saa meget om, hvorvidt Banken skal genrejses, rekonstrueres, eller en ny Bank indrettes paa den gamles Ruiner. Jeg maa sige, at dette for mig let kan opløse sig til en Strid om Ord; om man kalder det en rekonstrueret Landmandsbank, eller man kalder det en ny Bank, det er for mig ikke det afgørende. Det for mig afgørende er, hvorledes Statens Risiko placeres, og at vi faar en Ende paa Statens Risiko samt faar en saadan Ordning, at Statens Tab ikke kan forøges udover det, det er blevet.

Axel Dam: Hele denne Landmandsbanksag viser med skærende Tydelighed den uhyggelige Magt, som det saakaldte tredje Ting, de store Finansmænds Fagforening, udøver. Det, vi bebrejder den højtærede Finansminister, er ikke det, at han vilde redde Landmandsbanken, men at han handlede bag Rigsdagens Ryg, noget, Rigsdagen ikke maa udsætte sig for en Gentagelse af.

Jeg spurgte ikke, om det var en Selvfølge, at der ved den Slags Lejligheder blev givet Oplysninger; jeg spurgte, om der var givet saadanne Oplysninger i det specielle Tilfælde. Jeg fik at vide, at der ikke var stillet eller formuleret særlige Betingelser for Tegningens Gyldighed; men det, jeg ønskede at vide, var, om Tegningen ikke var iværksat under Betingelser eller Forudsætninger, som ikke meddeltes Rigsdagen, f. Eks. at Underskuddet ikke beløb sig til mere end 144 Millioner. Jeg kan derfor supplere mit Spørgsmaal med følgende: Om ikke Etatsraad Andersens Henvendelse til Landmandsbankudvalget i 1923 om Renter af Kapitalen hvilede netop paa saadanne Forudsætninger, som var fortiede for Rigsdagen?

Handelsministeren (Stebsager): Jeg finder ikke Anledning til paa det nuværende Tidspunkt at gøre mange Bemærkninger; men jeg vil sige til det ærede Medlem Hr. Stauning, som igen udtalte sig med Hensyn til Forberedelsen af det foreliggende Lovforslag og ankede over, at Retningslinierne, som er angivet af Udvalgsbetænkningen til Loven af 1926, ikke var fulgt, idet det ærede Medlem sagde, at Loven af 1927 angik jo noget ganske andet — at deri tager det ærede Medlem ganske fejl. Det, disse Bemærkninger i Betænkningen af 1926 tager Sigte paa, er ganske det samme, som det, Betænkningen af 1927 tager Sigte paa, nemlig en Nyordning af Bankens Forhold, og i Betænkningen af 1927 udtales det, at Regeringen skal være frit stillet til sin Forberedelse

af denne Sag, ligesom Rigsdagen bør være frit stillet, naar Forslag bliver forelagt den. Det er den Retningslinie, jeg har haft for mit Arbejde, og jeg mener at være fuldstændig berettiget til at have fulgt den.

Dernæst har baade det ærede Medlem Hr. Stauning og Hr. Pitzner været inde paa at omtale Forslag Nr. I i Udvalgets Betænkning, og de har begge været inde paa den Betragtning, at det ikke var nogen Statsbank, der dør var Tale om. Naar Staten fuldstændig ejer Banken, Aktiekapital og det hele, og Staten vælger Ledelsen af Banken, forekommer det mig dog, at det i alle Tilfælde er en Statsbank; selv om den maaske paa en eller anden Maade drives under Privatbankformer, idet den ikke drives af Embedsmænd, men af et valgt Bankraad, som igen vælger Direktionen, ændrer det ikke noget ved det Forhold, at det er en Statsbank, og det ændrer heller ikke noget ved dette Forhold, at 50 Mill. Kr.s Aktiekapital ligger i Afviklingskassen — Afviklingskassen ejes jo ogsaa af Staten —, eller at der er Bestemmelser i Lovforslaget om, at disse Aktier skal gaa ud til de private, for det skal ske efter Indstilling af Bankraadet og Bestyrelsen til Ministeren, saaledes at Ministeren til syvende og sidst skal træffe Bestemmelse om, hvornaar de skal gaa ud til Emission.

Det er det virkelige Forhold; derfor bliver det ved at være en Statsbank, saa længe Ministeren ønsker, det skal være en Statsbank, og derfor har jeg ogsaa sagt, at for saa vidt det var et socialdemokratisk Ministerium, der sad, kunde man være ganske overbevist om, at disse Aktier kom ikke ud i Privateje, saa blev det ved at være en Statsbank. (*Stauning:* Men det er jo en Venstreminister). Ja, ja, men vi venter ikke, at det er Venstreministre alle Dage; selv om de naturligvis er de bedste, er det nu en Gang saadan her i Verden, at det alligevel skifter med Ministre. Men jeg nævnte endvidere, det tror jeg ogsaa vil være rigtigt, at i det Øjeblik en saadan Bank gik godt, vilde der set fra Statens Synspunkt være Betænkelighed ved at afhænde disse Aktier til private, og hvis Banken gik mindre godt, vilde disse Aktier overhovedet ikke kunne afhændes til en rimelig Kurs. Derfor vil en Ordning paa dette Grundlag pege i Retning af, at det vil blive en Statsbank ud i en lang Fremtid.

Maa jeg endelig sige med Hensyn til, hvor meget der skal indbetales, at det, hvis et saadant Forslag gennemføres, er noget, som Rigsdagen afgør; men det, jeg har gjort opmærksom paa, er, at det er det